

• درآمد

پس از جنگ ۳۳ روزه ژوئیه سال ۲۰۰۶ یک نویسنده عرب با چاپ مقاله‌ای ضمن انتقاد از برخورد غیر اصولی رژیم‌های عرب در برابر پیروزی چشمگیر حزب الله در جنگ با رژیم صهیونیستی نوشت، اگر سید حسن نصرالله دبیر کل حزب الله لبنان تابعیت یک کشور اروپایی یا غربی را داشت، هیچ شکی نبود که به نشانه سپاس و قدردانی از این پیروزی بزرگ برای او در میادین و پارک‌های عمومی تندیس نصب می‌کردند. جندی پیش نویسنده دیگری در واکنش به همکاری و همدستی برخی دولت‌های غربی با رژیم صهیونیستی در اقدام خائنانه برای ترور فرمانده مقاومت اسلامی لبنان تأکید کرد که حاج عماد مغنیه موجب عزت و سربلندی ملت‌های مسلمان بوده و اگر چنین شخصیتی تابعیت یکی از کشورهای اروپایی را داشت از او در محافل فرهنگی و سیاسی تجلیل و قدردانی به عمل می‌آوردند. ولی افسوس که چنین شخصیت‌هایی در جهان عرب زندگی می‌کنند، که معیارهای حاکم در آن وارونه است. آقای انیس نقاش کارشناس مسائل راهبردی که از دوران نوجوانی هم‌رمز و همراه حاج عماد مغنیه بوده در گفت و گوی اختصاصی با شاهد یاران خاطر نشان ساخته که حاج عماد کسی است که سران جنبش‌های آزادی بخش و بسیاری از شخصیت‌های مردمی جهان برای او احترام خاص قائل هستند. او در این مصاحبه ابعاد شخصیت زنده‌یاد فرمانده مقاومت را بازگو کرده که با هم می‌خوانیم:

تشریح مفاهیم جدید نظامی مقاومت اسلامی لبنان در گفت و گوی اختصاصی شاهد

یاران با انیس نقاش کارشناس لبنانی مسایل راهبردی

حاج رضوان معادلات بین‌المللی و منطقه‌ای را به هم ریخت ...

شهید عماد مغنیه از سنین جوانی به اسلام تعهد داشت و در ردیف اسلامگرایان راستین عمل می‌کرد.

آیا عماد مغنیه فرهنگ دینی خود را در مکتب علامه سید محمد حسین فضل‌الله آموخت؟

ایشان در کلاس‌های درس علامه سید محمد فضل‌الله شرکت می‌کرد. اما آموزش‌های نظامی و سیاسی خود را در کلاس آموزشی بنده در پادگان جنبش فتح آغاز نمود و در چند دوره آموزشی نظامی شرکت کرد.

چگونه با شهید عماد مغنیه آشنا شدید؟

زمانی که حاج عماد مغنیه همراه تعدادی از جوانان مبارز لبنانی کوشید به انقلاب فلسطین بپیوندد، با ایشان آشنا شدم. این برادران مبارز تصمیم گرفته بودند در دوره‌های آموزش نظامی و فراگیری تکنیک‌های جنگ مسلحانه شرکت کنند، و به انقلاب فلسطین کمک نمایند. این اولین مرحله آشنایی من با شهید عماد مغنیه بود که بیدرتنگ به پادگان نظامی پیوست.

رفتار ایشان در پادگان چگونه بود؟

رفتار و کردار حاج عماد در پادگان نشان داد که او یک انسان وارسته و کم نظیر و با دیگران تفاوت دارد. آنچه که شهید عماد مغنیه را از دیگران متمایز ساخته بود، تدبیر و تعهد او بود. در پادگان دو قشر از نیروهای آموزشی وجود داشت. قشری از برادران متدین لبنانی و قشر دیگری از وابستگان به احزاب و گروه‌های سیاسی چپگرا و مانونیست و کمونیست و ملی‌گرا. شهید عماد مغنیه و شهید شیخ محرم عارفی دو تن از نیروهای متدین آن دوره آموزشی بودند. شیخ محرم عارفی مدت زمان نسبتاً طولانی فرماندهی گردان و الفجر در شهر صیدا در جنوب لبنان را بر عهده داشت. این نیروها با اشغالگران صهیونیست می‌جنگیدند.

نیروهای آموزشی شیعه و سنی در نمازهای مشترک جماعت پادگان شرکت می‌کردند. نیروهای آموزشی سسکولار با نیروهای مذهبی شوخی می‌کردند و آنان را شیخ می‌نامیدند.

سازی جنوب بکار گرفتند. آموزش نظامی و پرورش فکری و استعدادها شهید مغنیه ابتدا همگام با مقاومت فلسطین آغاز شد. چه دلایلی موجب شد که ایشان به مقاومت اسلامی لبنان گرایش پیدا کنند؟

در حقیقت حاج رضوان از دو فرهنگ موازی برخوردار بود. یکی فرهنگ دینی و اعتقادی و دیگری فرهنگ سیاسی و انقلابی بسا گرایش جنگ مسلحانه در چارچوب مقاومت

عملیات شهید عماد مغنیه و هم‌رمز زمان او بر ضد نیروهای چند ملیتی و اسرائیلی معادلات بین‌المللی را به هم ریخت و سیاست‌های راهبردی غرب و اسرائیل را در منطقه سرنگون کرد. او یک حزب سیاسی، یا یک گروه شبه نظامی لبنانی را سرنگون نکرد. بلکه معادلات سیاسی استکبار جهانی را در منطقه سرنگون کرد.

فلسطین. در جنبش فتح مسئله عقیده به هیچ وجه مطرح نبود. هویت فکری و فرهنگی جنبش فتح فقط سیاسی و ملی بوده است. اما حاج عماد مغنیه از زمانی که خود را شناخت فعالیت‌های خود را با نیروهای اسلامی متعهد آغاز کرد. چرا که در لبنان نیروهای اسلامی سنتی نیز حضور داشتند و به فعالیت‌های فرهنگی نیز دست می‌زدند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و در پی تشکیل حزب الله در لبنان، افراد بسیاری به اسلام و دینداری گرایش پیدا کردند. لذا

اولین سؤال را در باره هویت حاج عماد مغنیه آغاز می‌کنیم. ایشان چه نقشی در جنبش اسلامی لبنان و قضیه فلسطین داشت؟

بسم الله الرحمن الرحيم: شهید حاج عماد مغنیه مشهور به حاج رضوان یکی از فرزندان غیور و شجاع لبنان بود. از زمانی که بحران فلسطین در نیمه قرن گذشته میلادی آغاز شد، و مردم مسلمان و متدین جنوب لبنان گرفتار تجاوزگری‌های دشمن صهیونیستی شدند، آگاهی ایشان از دوران جوانی با اندیشه اسلامی و آرمان فلسطین شکل گرفت، و فراگیری علوم دینی را از سن ۱۵ سالگی در مدارس دینی علامه سید محمد فضل‌الله آغاز کرد. جهاد و فؤاد دو برادر کوچکتر عماد نیز این راه را ادامه دادند. عماد مغنیه و دو برادرش از دوران جوانی که جریانات چپگرا و ناسیونالیست در فضای سیاسی لبنان حاکمیت داشتند، به گرایش اسلامی، و پیگیری مسائل سیاسی و انقلابی و مقاومت ضد صهیونیستی روی آوردند. شهید عماد مغنیه از زمانی که خود را شناخت به انقلاب فلسطین نزدیک شد، و در دوره‌های آموزش نظامی و فرهنگی شرکت کرد، و در زمینه شناخت مسائل سیاسی و مبارزاتی و کسب اطلاعاتی عمومی به کمال مطلوب رسید.

در پی حمله رژیم صهیونیستی به لبنان در سال ۱۹۸۲ اوضاع سیاسی و اجتماعی این کشور رو به وخامت گرایید. حضور مقاومت فلسطین و حدود ۳۰۰ هزار پناهنده فلسطینی در لبنان، برای این کشور مشکل ساز شده بود. همچنین در آن مرحله موضوع بازگشت آوارگان فلسطینی به میهن‌شان، در محافل سیاسی لبنان و میان احزاب ملی و طوایف مسیحی کشمکش‌های تندی به وجود آورده بود. اما یورش اسرائیل به لبنان و اشغال بخش وسیعی از خاک این کشور، مسئولیت نیروهای انقلابی و اسلامی را سنگین‌تر کرد، و همه تلاش‌ها روی آزادسازی جنوب متمرکز شد. در این میان جریانات اسلامی لبنان که از انقلابیون فلسطینی پشتیبانی می‌کردند، ضمن ادامه پشتیبانی، تلاش‌های فزاینده خود را برای آزاد

رفتار شهید عماد مغنیه در پایگاه‌های جنبش فتح نشان داد که او یک انسان متعهد و متدین و بی‌نظیر، که با دیگران تفاوت بسیار دارد. از دو فرهنگ دینی و اعتقادی و دیگری فرهنگ سیاسی و انقلابی با گرایش جنگ مسلحانه در چارچوب مقاومت فلسطین برخوردار بود. و این تعهد دینی او را از دیگران متمایز ساخت.

به رغم تفاوت گرایش‌های سیاسی و مذهبی نیروهای آموزشی، ولی میان‌شان الفت و محبت وجود داشت. میزان بسیار بالای آمادگی و استعداد عماد مغنیه و هم‌رسته‌های او برای فراگیری انواع تاکتیک‌های جنگ مسلحانه از دیگر ویژگی‌های آنان بوده است. آنان می‌کوشیدند تاکتیک‌های جنگ مسلحانه و چریکی را خوب بیاموزند. حاج رضوان دیدگاهها و سخنرانی‌های مربیان آموزش نظامی را یادداشت می‌کرد. با اساتید و مربیان به بحث و مناظره می‌پرداخت. برنامه‌هایی که در یادگان آموزش داده می‌شد، راهبردی نبوده و بیشتر جنبه تاکتیکی داشت. اما حاج عماد علاقه داشت شیوه‌های کمین، هجوم، جنگ و گریز، شناسایی و شیوه پاتک زدن به دشمن را فرا گیرد.

عماد با کدام یک از رهبران سازمان آزادی بخش فلسطین ارتباط داشت؟

در پی پیشرفت‌هایی که در عملکرد و کیفیت فعالیت‌های عماد مغنیه حاصل شد، بی‌درنگ میان ایشان و خلیل الوزير (ابو جهاد) مرد شماره دو سازمان آزادی بخش فلسطین و سپس با یاسر عرفات (ابو عمار) رئیس سازمان آزادی بخش فلسطین ارتباط برقرار شد. من به علت این که از سال ۱۹۸۰ تا سال ۱۹۹۰ در فرانسه زندانی بودم از رویدادهای لبنان بی‌خبر بودم. اما پس از آزادی و بازگشت به لبنان و تماس مجدد با حاج عماد بسیار غافلگیر شدم. به رغم بحران‌های فزاینده‌ای که در آن ۱۰ سال گریبانگیر لبنان بوده، و در نتیجه آن سازمان آزادی بخش فلسطین از این کشور خارج شده بود، اطلاع یافتیم که میان شهید عماد مغنیه و یاسر عرفات روابط دوستانه وجود دارد. در همان حال یاسر عرفات به رغم مشکلات فراوان که با آن مواجه بود عقیده داشت که عماد مغنیه یک انسان بسیار جدی است، و می‌توان به او اعتماد کرد. گفتار و کردار ایشان یکنواخت بود. هرگاه قول می‌داد به آن عمل می‌کرد.

آیا با رهبران امنیتی و عملیاتی جنبش مقاومت فلسطین همچون ابو ایاد، ابو داوود و ابو حسن سلامه هم همکاری داشت؟

خیر، با افراد یاد شده ارتباط مستقیم نداشت. در جنبش فتح چه مسئولیتی داشتید؟ در آن زمان مسئولیت روابط عمومی جنبش فتح را بر عهده داشتیم، و پرونده ارتباط مبارزان ایرانی با جنبش فتح به من واگذار شده بود. جنبش فتح به جنبش‌های انقلابی و مبارز در جهان کمک

کمیونستی و ناسیونالیستی و مائوئیستی. چنانکه بیشتر رهبران این احزاب مسیحی بودند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران همه چیز دگرگون گردید. جنبش امل نیز که یک سازمان کاملاً مذهبی نبود. برخی نیروهای مذهبی آن به انقلاب اسلامی گرایش پیدا کردند. عماد مغنیه یک انسان مؤمن و نماز خوان و معتقد بود، و در آن مرحله همکاری با جنبش امل را نمی‌پذیرفت.

پس از گذراندن ده سال زندان سرگذشت روابط شما با شهید حاج رضوان چگونه بود؟

از دوران جوانی روابط برادرانه بر مبنای احترام متقابل با یکدیگر داشتیم. این روابط فرا تر از مسائل سیاسی بود. من به داشتن چنین برادری مباهات می‌کردم. گاهی فکر می‌کردم اگر به فرانسه نمی‌رفتم و ۱۰ سال زندانی نمی‌شدم، شاید همکاری‌مان را ادامه می‌دادم. زیرا همفکر و همعقیده بودیم. پس از آزادی از زندان، هنگامی که دیدم حاج عماد اینگونه پیشرفت کرده، و به قله‌های عظمت صعود کرده احساس غرور و افتخار کردم.

ایشان یک انسان خوش فکر و خلاق و شاید بتوان گفت مغز متفکر بود. اطلاعات گوناگون را جمع آوری و به صورت علمی و کارشناسی تحلیل می‌کرد. زیبایی و آرایش نظامی را دوست داشت. هرگاه نیروهای مقاومت در مراسم خاصی در خیابان‌های بیروت و سایر شهرهای لبنان رژه می‌رفتند، دستور می‌داد با آراستگی و نظم و ترتیب خاصی حرکت نمایند، تا در دل دشمن رعب و وحشت ایجاد کنند.

حاج رضوان علاقمند بود رزمندگان از نظر لباس و غذا و تجهیزات نظامی و همه مسائل رفاهی تأمین شده باشند. همواره تأکید می‌کرد که یک رزمنده باید در سطح کمال رسیده باشد. احساس کمبود و بی‌نظمی رزمندگان را هرگز نمی‌پذیرفت. بر این باور بود که یک رزمنده در میدان جنگ اگر به یکصد گلوله تفنگ نیاز داشته باشد، باید ۱۲۰ گلوله در اختیار او گذاشت. اگر سلاح‌های پیشرفته به بازارهای بین المللی آمده باشند، لازم است اینگونه سلاح‌ها را خریداری کرد. نباید به سلاح‌های کهنه اکتفا کرد. بنابراین حاج عماد همواره می‌کوشید نیازهای رزمندگان را تأمین کند، و از نظر کیفی و کمی بهبود بخشد.

این از نظر ظاهری بود. شهید عماد مغنیه از نظر کیفی و محتوایی هم به خوبی درک کرده بود که جنگ مراحل متعددی دارد. روند عملیات و رویارویی از یکدیگر متفاوت هستند. من بر این باورم که تاکتیک‌های متنوع مقاومت اسلامی لبنان در جنگ‌های قبل از سال ۲۰۰۰ و جنگ ژوئیه سال ۲۰۰۶ فرماندهان نظامی رژیم ارتش صهیونیستی را غافلگیر کرد. عملیات مقاومت بر ضد اشغالگران در مراحل ابتدایی به شیوه جنگ پارتیزانی بوده است. این عملیات در آغاز بصورت نصب کمین، بمب‌گذاری و هدف‌گیری نظامیان اسرائیل انجام می‌شده است. مقاومت اسلامی پس از آزادی بیشتر خاک جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰ شیوه و روش

و تاکتیک‌های جنگی خود را دگرگون کرد. شیوه تاکتیک‌های پیشین را کنار گذاشت، و ابتکارات و مفاهیم جدیدی بکار گرفت. هنگامی که دشمن صهیونیستی در سال ۲۰۰۶ با حزب الله وارد جنگ شد، گمان کرده بود مقاومت با همان شیوه‌ها و تاکتیک‌های پارتیزانی گذشته با او می‌جنگد. اما شیوه‌ها و تاکتیک‌های جدید رزمندگان مقاومت اسلامی دشمن را غافلگیر کرد.

من بر این باورم اگر دشمن صهیونیستی در آینده بخواهد مجدداً به لبنان حمله کند، و با حزب الله وارد جنگ شود، بی‌تردید غافلگیر خواهد شد. چرا که حاج عماد مغنیه قبل از شهادتش مفاهیم و روش‌های جدیدی در عقیده جنگی مقاومت اسلامی وارد کرد که بدون شک با روش‌های

می‌کرد. برخی از گروه‌های لبنانی تقاضای اسلحه و امکانات می‌کردند، و جنبش فتح هم به آن‌ها اسلحه و امکانات می‌داد. تا با اسرائیل بجنگند. از طریق جنبش فتح با انقلابیون ایرانی مانند شهید محمد منتظری، جلال‌الدین فارسی، شهید محمد صالح حسینی، شهید دکتر چمران که در لبنان مستقر بودند، ارتباط برقرار کردم. برخی از انقلابیون ایرانی به فلسطین اشغالی می‌رفتند، و برای جنبش فتح اطلاعات جمع آوری می‌کردند. در آن زمان مسافرت ایرانیان به فلسطین اشغالی آزاد بود.

آیا انقلابیون ایرانی در لبنان آموزش نظامی هم می‌دیدند؟ مبارزانی ایرانی در اردوگاه آموزشی منطقه الدامور در ۱۵ کیلومتری جنوب بیروت دوره می‌دیدند. البته عماد مغنیه هم در دوره‌های آموزشی اردوگاه‌های الدامور و الجیه در شمال شهر صیدا شرکت می‌کرد. اردوگاه دیگری هم در نزدیکی شهر صور وجود داشت که تعداد زیادی از ایرانیان وابسته به تشکیلات جلال‌الدین فارسی و محمد منتظری در آنجا دوره می‌دیدند.

در این دوره‌ها چه نوع آموزش‌های می‌آموختند؟ به کارگیری انواع اسلحه و استفاده از مواد منفجره و شیوه جنگ پارتیزانی می‌آموختند. اصولاً جنبش فتح به هر متقاضی کمک می‌کرد. روزی حاج عماد مغنیه از من اسلحه و امکانات تقاضا کرد. به او گفتم که تقاضای شما را به ابو جهاد منتقل می‌کنم. این تقاضا را با شهید ابو جهاد در میان گذاشتم، و به او گفتم که یک گروه لبنانی متقاضی امکانات نظامی شده است. ابو جهاد گفت اگر این گروه می‌خواهد با صهیونیست‌ها بجنگند؟ نیازهای او را تأمین کنید. روزی خواهد رسید که لبنانی‌ها با اسرائیل جنگ خواهند کرد. به همین دلیل حاج عماد میان ملت فلسطین شهرت یافته است. امروزه فلسطینی‌ها اعتراف می‌کنند که حاج عماد بیش از فلسطینی‌ها برای آزادی فلسطین مبارزه کرده است.

موقعیت جنبش امل در آن مرحله چگونه بود؟ در آن مرحله حدود هفتاد درصد اعضا و هواداران احزاب سیاسی سکولار لبنان شیعه بودند، شیعیانی با گرایش‌ها

دشمن صهیونیستی ایستاده‌اند و از طرف دیگر به جنگ‌های فرقه‌ای و سستی با گروه‌های فلسطینی می‌پرداختند. عماد مغنیه به شدت با این دیدگاه مخالف بود. گرایش‌های دینی و مذهبی او فرقه‌گرایانه نبود. به عقاید و راهکارهای خود ایمان قوی داشت. از هرگونه ماجراجویی و دامن زدن به مشکلات پرهیز می‌کرد. جنگ‌های داخلی لبنان به او آموخت که انسان نباید گرفتار اشتباهات مرگبار شود.

در چه زمانی عماد مغنیه به حزب الله پیوست؟

پس از تأسیس حزب الله عملیات مقاومت اسلامی به صورت مرحله‌ای آغاز شد. شهید حاج عماد مغنیه در آن مرحله به عنوان یک رزمنده فعالیت می‌کرد، ولی مسئولیتی در کادر فرماندهی نداشت. به تدریج موقعیت پیش‌تازی یافت، و در صف فرماندهان مقاومت قرار گرفت. پیوستن او به حزب الله نکته مهمی نیست. مهمترین مسئله در حیات عماد مغنیه این است که از لحظه‌ای که اسرائیل سرزمین لبنان را اشغال کرد، او به صف مقاومت پیوست. حاج عماد پیش از اینکه حزب الله تشکیل شود یک رزمنده مقاوم بود.

رهبران جنبش‌های فلسطینی چه دیدگاهی به عماد مغنیه داشتند؟

بیشتر رهبران انقلاب فلسطین از حاج رضوان شناخت کافی نداشتند. تعداد اندکی او را می‌شناختند. او نیز علاقه‌ای برای

از طریق جنبش فتح با انقلابیون ایرانی همچون شهید محمد منتظری، جلال الدین فارسی، شهید محمد صالح حسینی، شهید دکتر چمران که در لبنان مستقر بودند، ارتباط برقرار کردم. انقلابیون ایرانی به فلسطین اشغالی می‌رفتند، و برای جنبش فتح اطلاعات جمع‌آوری می‌کردند.

ارتباط با رهبران جنبش مقاومت فلسطین نشان نمی‌داد. اگر هم روزی با برخی از آنها دیدار و گفت‌وگو می‌کرد، با عنوانی و اسمی مستعار خود را معرفی می‌کرد.

دیدگاه عرفات نسبت به حاج عماد چگونه بود؟

یاسر عرفات بر این باور بود که عماد مغنیه یکی از مهمترین شخصیت‌های خاورمیانه است. پس از آزادی از زندان در سال ۱۹۹۰ با یاسر عرفات رئیس سازمان آزادی بخش فلسطین در تونس دیدار کردم. در این دیدار هنگامی که اطلاع یافتم عرفات تا چه میزان برای حاج عماد احترام قائل است غافلگیر شدم. زمانی که عرفات دیدگاه خود را در مورد مغنیه بیان می‌کرد، حزب الله به طور کامل بر اسرائیل پیروز نشده بود. هنوز دور نمای آزادی جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰

گذشته متفاوت است. پس از آزادی از زندان، با حاج عماد در جلسهای ملاقات کردم. او خودش را به نام دیگری معرفی کرد. گمان کرده بود او را نمی‌شناسم یا فراموش کرده‌ام. به او گفتم که او عماد مغنیه است. بعد متوجه شدم که هویت خود را از دوستان نزدیک هم پنهان می‌کند. من برای رعایت مسائل امنیتی احترام قائل هستم.

شما یکی از هم‌زمان شهید مغنیه بودید، آیا برای آزادی تان از زندان فرانسه تلاش هم کرد؟

آری تلاش‌های فراوانی به عمل آورد. پرونده زندانی بودن من و هم‌راهان را پیگیری می‌کرد. اصولاً عملیاتی که در صدد انجام آن در فرانسه بودیم بسیاری از جوانان متعهد و دلسوز و مدافع آزادی لبنان و فلسطین را تحت تأثیر قرار داد. بسیاری از این افراد به جنبش‌های مقاومت پیوستند. پس از آزادی از زندان میزان گرایش جوانان انقلابی را به روشنی درک کردم. اگر چه عملیات پاریس ناکام ماند، اما این حرکت انقلابی برای بسیاری از انقلابیون به نماد تبدیل شد. این حرکت نشان داد که افرادی برای جانفشانی و زندانی شدن در راه دفاع از اعتقادات و باورهای ملت‌های منطقه آمادگی و استعداد کامل دارند. تیمی که سرپرستی آن را بر عهده داشتیم از افراد ایرانی لبنانی فلسطینی تشکیل شده بود. ترکیب این گروه نمادین بودن این حرکت را می‌رساند.

گفته شده که ربودن دو فرانسوی در لبنان در سال ۱۳۶۵ توسط سازمان جهاد اسلامی، تلاشی برای نجات شما بوده است؟

گروگان‌گیری فرانسوی‌ها در لبنان فقط به خاطر من نبود. مسائل دیگری نیز در بر داشته است. در آن سال دولت فرانسه در یک اقدام بیسابقه دو تن از مخالفان صدام را تحویل رژیم عراق داد. یکی دیگر از خواسته ربابندگان فرانسوی‌ها بازگرداندن آن دو عراقی از عراق بود. خواسته چهارم آدم ربایان اخراج گروهک منافقین از خاک فرانسه بود.

با توجه به موقعیتی که شهید مغنیه داشت، برای حل درگیری‌ها و رقابت میان گروه‌های فلسطینی و لبنانی چه تلاشی به عمل آورد؟

حاج رضوان عقیده داشت که جنگ داخلی و برادر کشی به رویکرد انقلابی ملت‌های منطقه آسیب جدی می‌رساند. بر این باور بود که به ملت فلسطین باید کمک کرد. همراهی و همفکری مقاومت لبنان با مقاومت فلسطین را جدایی ناپذیری می‌دانست. زیرا هر دو با دشمن مشترک مواجه هستند. بنابراین راهکارها و سیاست‌های عماد مغنیه در این خصوص روشن بود. در آن مرحله برخی گروه‌های لبنانی «گرای» مبارزه را گم کرده بودند. از یکطرف وانمود می‌کردند در برابر

روشن نشده بود. عماد مغنیه در چه سالی عامل خطر برای منافع غرب در لبنان و خاورمیانه تبدیل شد و هویت خود را پنهان ساخت؟

گمان کنم در اوایل دهه هشتم قرن گذشته باشد. زمانی که نیروهای چند ملتیتی در بیروت استقرار یافتند، و مورد حمله انقلابیون لبنانی قرار گرفتند، و پس از گذشت مدت کوتاهی بناچار از این کشور فرار کردند، عماد مغنیه در آن برهه تحت تعقیب سرویس‌های جاسوس و امنیتی آمریکا، اسرائیل و برخی کشورهای غربی و عربی قرار گرفت. سخن اغراق آمیز نیست که سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی حدود ۴۲ کشور دنیا ۲۵ سال شهید عماد را تحت تعقیب قرار داده بودند. هم‌زمان با اشغال لبنان توسط رژیم صهیونیستی، نیروهای پیمان اتلانتیک شمالی «ناتو» متشکل از نیروهای آمریکا، فرانسه، ایتالیا و انگلیس در بیروت استقرار یافتند، تا نقشه‌ها و طرح‌های اسرائیل را تکمیل نمایند.

با وجودی که لبنان در اشغال اسرائیل بود هدف از استقرار نیروهای «ناتو» در لبنان چه بوده است؟

دولت‌های غربی گمان کرده بودند که اسرائیل پس از عقب نشینی از لبنان، این کشور را به آنان واگذار می‌کند، تا با ایجاد یک دولت دست نشانده کمک کنند. پیمان ناتو در آن مرحله در صدد بود زمام امور لبنان را به جریان‌ات طرفدار غرب و اسرائیل بسپارد، تا دولت‌مردان لبنانی با دشمن صهیونیستی پیمان صلح امضاء کنند. این طرح‌ها و توطئه‌ها در عرض ۱۸ ماه تحقق یافت، و میان امین جمیل رئیس جمهوری پیشین و دشمن صهیونیستی قرارداد صلح و ترک محاصره به امضاء رسید که به «توافقتنامه ۱۷ مه سال ۱۹۸۳ شهرت دارد. عملیات کوبنده مقاومت که از سال ۱۹۸۲ آغاز شده بود، ارتش اسرائیل را وادار کرد از بخش‌های وسیعی از خاک لبنان تا جنوب بیروت عقب نشینی کند. همچنین این

به سادگی به غزه حمله کند. اسرائیل که در جنگ ژوئن سال ۱۹۶۷ به سه کشور عربی حمله کرد و سرزمین‌های آن‌ها به تصرف درآورد. امروزه نمی‌داند که با حزب الله باید بجنگد یا با مردم غزه؟

روح اینار و شهادت وفداکاری حاج عماد در فضای منطقه سایه افکنده، و به همه فهمانده است که برای فلسطین باید به طور جدی تلاش کند. جمهوری اسلامی ایران نیز در ایجاد این روحیه تأثیر بسزایی داشته است.

تحقیقات به عمل آمده برای شناسایی عاملان ترور شهید مغنیه تاکنون چه نتایجی داشته است؟

روشن است که این عملیات توسط سازمان موساد انجام گرفت. اما متأسفانه سروس‌های اطلاعاتی برخی دولت‌های مرتجع عرب با موساد همکاری کردند. برخی دولت‌های عربی به منظور تضعیف و سرکوب مقاومت به این اقدام جنایتکارانه دست زدند.

دولت‌های عربی چه کمکی به موساد ارائه دادند؟

برنامه ترور حاج رضوان با همکاری مشترک موساد و سازمان‌های امنیتی آمریکا و برخی دولت‌های عربی طراحی شد. طرح اصلی این توطئه توسط اسرائیل تدارک دیده شد ولی برخی دولت‌های غربی و عربی به موساد کمک کردند. برخی دولت‌های عرب از چند سال پیش در زمینه دامن زدن به جنگ روانی بین ملت‌های منطقه و سرمایه‌گذاری برای نابودی سازمان‌های مقاوم، با رژیم صهیونیستی همکاری می‌کنند، دولت مصر به صورت علنی و رژیم‌های پادشاهی اردن و عربستان سعودی پشت پرده هم‌پیمان اسرائیل هستند. این دولت‌ها برای تحقق اهداف خود بودجه چند صد میلیون دلاری اختصاص داده‌اند.

حزب الله متعهد شد انتقام خون عماد مغنیه را از اسرائیل بگیرد و آقای سید حسن نصرالله نیز ترور مغنیه را سر آغاز نابودی اسرائیل دانست. تحلیل تان چیست؟

مقاومت اسلامی پس از آزادی جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰ تاکتیک جنگی گذشته خود را کنار گذاشت و استراتژی جدیدی به کار گرفت که در جریان جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶ به روشنی نمودار شد. این استراتژی که توسط شهید عماد مغنیه برنامه‌ریزی شده بود، هنوز سازمان‌های امنیتی جهان آن را نسنجیده‌اند. اکنون دشمن صهیونیستی به این نتیجه رسیده که در رویارویی با نیروهای مقاومت امکان پیروزی نخواهد داشت و شکست خواهد خورد. چنانکه در جنگ ۳۳ روزه ژوئیه سال ۲۰۰۶ در جنوب لبنان و در جریان جنگ ۲۲ روزه سال ۲۰۰۸ در غزه شکست خورد.

استراتژی عماد مغنیه اولین بار در لبنان و بار دوم در غزه پیاده شد و نتیجه خود را به روشنی ثابت کرد. جنگ سال ۲۰۰۸ غزه پس از جنگ سال ۲۰۰۶ لبنان جنگ میانی بود. اسرائیل آن‌گونه که دویید بن گوریون بنیانگذار این رژیم پیش‌بینی کرده در سه جنگ نابود می‌شود. اکنون اسرائیل دو جنگ را پشت سر گذاشته و در آن شکست خورده است در جنگ آینده که آقای سید حسن نصرالله نابودی اسرائیل را در آن پیش‌بینی کرده همان جنگ سوم و نهایی خواهد بود که نابودی کامل اسرائیل در آن نهفته است. اسرائیل هم اکنون به حدی تضعیف شده که حتی نمی‌تواند جلوی موشک‌های حماس را بگیرد چه برسد به هزاران موشکی که احتمال دارد از لبنان به سرتاسر اراضی اشغالی فلسطین پرتاب شود. دولت‌های مرتجع عرب به این دلیل از اسرائیل پشتیبانی می‌کنند که سرنوشت‌شان به سرنوشت اسرائیل گره خورده است. دولت‌های مصر، اردن و پادشاهی سعودی و برخی دیگر از رژیم‌های عرب در چنین شرایطی درک کرده‌اند که ادامه موجودیت اسرائیل برای تداوم موجودیت آنها ضروری است. بنابراین اگر ملاحظه می‌کنید که مصر با اسرائیل در حمله نظامی و محاصره غزه همدست شده تعجب نخواهید کرد. ■

دارد و تا حدودی می‌تواند به رفت و آمدهای او کمک کند. لذا سروس‌های جاسوسی از این نقطه ضعف بهره‌برداری کرده و در فرصت مناسب او را ترور کردند. وقتی به ایران هم می‌آمد، به او هشدار می‌دادم که مواظب خودش باشد. درست است به جمهوری اسلامی آمده است، ولی امکان دارد عناصر گروهک‌های منافق که برای آمریکا کار می‌کنند، او را ترور کنند.

تفاوت جنگ‌های آزادی بخش پیشین حزب الله با اسرائیل با جنگ سال ۲۰۰۶ چیست؟

شیوه جنگ‌های پارتیزانی که رزمندگان مقاومت برای آزادسازی جنوب لبنان به کار بردند با جنگ سال ۲۰۰۶ بسیار تفاوت داشت. حزب الله در جنگ ۳۳ روزه شیوه‌ها و تاکتیک‌های جدیدی به کار گرفت. اکنون این شیوه از مدرن‌ترین و پیشرفته‌ترین جنگ‌های جهان به ثبت رسیده است. شهید عماد مغنیه در این جنگ‌ها ابتکارات بی نظیر و منحصر به فردی آفرید. نام عماد در تاریخ به عنوان یکی از مبتکران جنگ دفاعی سال ۲۰۰۶ به ثبت خواهد رسید.

حاج عماد سخنرانی‌های مربیان آموزش نظامی را یادداشت می‌کرد. با اساتید به بحث و مناظره می‌پرداخت. برنامه‌هایی که در پادگان آموزش داده می‌شد، راهبردی نبوده و جنبه تاکتیکی داشت. اما او علاقه داشت شیوه‌های کمین، جنگ و گریز، شناسایی و شیوه پاتک زدن به دشمن را فرا بگیرد.

موقعیت حزب الله را پس از شهادت عماد مغنیه چه گونه ارزیابی می‌کنید؟

ابتدا فکر می‌کردم که خسارت جبران ناپذیری به حزب الله وارد آمده است. اما موقعیتی که اکنون حزب الله دارد فوق العاده است. هزاران رزمنده می‌خواهند جانشین حاج عماد باشند. شما لبنان را فراموش کنید، حزب الله را فراموش کنید! به مردم فلسطین نگاه کنید. آنان روحیه شگفت‌آوری دارند. مسلمانان فلسطینی وقتی شنیدند یک لبنانی از سن ۱۵ سالگی در جنبش فتح آموزش دیده و در حزب الله بزرگ شده و در راه آرمان فلسطین به شهادت رسیده، می‌گویند چرا ما هم به طور جدی مبارزه نکنیم. این روحیه‌ای که اکنون در نوار غزه شاهد آن هستیم چه مفهومی دارد؟ امکان ندارد اسرائیل

عملیات باعث شد نیروهای پیمان اتلانتیک شمالی پس از تلفات سنگین به صورت ذلت بار از لبنان فرار کنند.

مهمترین دستاوردهای حاج رضوان کدامند؟

در حقیقت عملیاتی که شهید عماد مغنیه و هم‌زمان او بر ضد نیروهای چند ملیتی و اسرائیلی انجام دادند معادلات بین المللی را به هم ریختند. سیاست‌های راهبردی غرب و اسرائیل را در منطقه سرنگون کردند. عماد مغنیه یک حزب سیاسی محلی و یا یک گروه شبه نظامی لبنانی را سرنگون نکرد. بلکه معادلات سیاسی غرب و طرح‌های رژیم صهیونیستی را در منطقه سرنگون کرد. در جنگ با برترین قدرت‌های بین المللی یعنی پیمان اتلانتیک شمالی و اسرائیل و برخی دولت‌های غربی به پیروزی دست یافت و آن‌ها را از لبنان بیرون راند.

فراموش نشود که نیروهای آمریکا، فرانسه، ایتالیا و انگلیس در آن شرایط در پی استقرار در لبنان انواع سلاح‌های پیشرفته از قبیل هواپیماهای جنگی و ناوشکن‌های مدرن از جمله ناو موشک انداز نیوجرسی را همراه خود به لبنان آورده بودند. افزون بر نیروهای «ناتو ارتش اسرائیل هم نیمی از خاک لبنان را در اشغال داشت. به رغم همه این نیروهای تادندان مسلح، این جوانان پر شور و انقلابی اراده کردند و با نیروهای غربی و اسرائیلی به مقابله برخاستند و آن‌ها را از کشورشان بیرون راندند. بنابراین مهمترین و اولین پیروزی عماد مغنیه، پیروزی بر نیروهای پیمان ناتو بود. دومین پیروزی هم در سال ۲۰۰۰ با آزادسازی جنوب لبنان تحقق یافت. این پیروزی نشان داد که اسرائیل توانایی دفاع از یک کمربند امنیتی یا دفاعی را هم ندارد. با آزادسازی نوار اشغالی جنوب برای اسرائیل ثابت شد که مزدوران لبنانی هرگز توانایی حمایت از شهرک‌های صهیونیست نشین شمال اسرائیل را از ضربات کوبنده رزمندگان مقاومت ندارند. زیرا در جنگ آزادی بخش سال ۲۰۰۰ هم اسرائیل متحمل شکست سنگین شد و هم مزدوران لبنانی شکست خوردند، و ارتش مزدور انتوان لحد فرو پاشید.

سومین پیروزی عماد مغنیه در جنگ ۳۳ روزه ژوئیه سال ۲۰۰۶ بود. حزب الله در این جنگ نشان داد که توانایی جلوگیری از پیروزی نظامی و سیاسی اسرائیل در هرگونه جنگ احتمالی بر ضد لبنان را دارد. اسرائیل در جنگ گذشته با لبنان نمی‌خواست دوباره سرزمین این کشور را اشغال کند. چرا که از جنگ‌های گذشته عبرت گرفته بود، اما شیوه بمباران مراکز حیاتی و مناطق مسکونی را بکار برد تا شاید با این شیوه بتواند لبنانی‌ها را به تسلیم وادار نماید. اما در این شیوه هم شکست خورد.

در پی شنیدن خبر شهادت عماد مغنیه چه واکنشی نشان دادید؟

پس از شهادت حاج عماد روزهای سختی را پشت سر گذاشتم. ایشان در میدان جنگ با دشمنان به شهادت نرسید، بلکه جنایتکاران سنگدل در یک اقدام تروریستی و ناجوانمردانه او را به شهادت رساندند. شهادت او را به این طرز فبیح به ویژه پس از پیروزی‌های بزرگ حزب الله بر اسرائیل هرگز پیش‌بینی نمی‌کردم. این اقدام تروریستی، به گونه‌ای که مهمترین سروس‌های اطلاعاتی و جاسوسی غرب و اسرائیل و برخی دولت‌های عربی در آن دست داشتند نشان داد که شهید عماد مغنیه یک فرد عادی نبوده بلکه یک فرمانده بی نظیر به شمار می‌رفته است.

آیا از جزئیات ترور مغنیه اطلاع دارید؟

شنیده بودم که حاج عماد در شش ماه آخر حیاتش، اغلب فعالیت‌های خود را در خارج از لبنان متمرکز کرده بود. برای تقویت ساختار سازمان‌ها و جنبش‌های غیر لبنانی مانند جنبش‌های مقاومت در عراق و فلسطین و... عمل می‌کرد. از سوی دیگر عماد مغنیه هنگام سفر به سوریه مسائل امنیتی را مانند لبنان رعایت نمی‌کرد. در سوریه امنیت نسبی وجود